

SVENS BIBELOVERSIGT - PAULUS' FØRSTE BREV TIL TIMOTHEUS

Bogens hvem, hvad, hvor:

1 Timotheusbrev er det første af Paulus' sidste tre breve. Brevene var personlige breve, skrevet til to af hans mest betroede medarbejdere. De blev skrevet for at opildne kristne ledere til efterfølgelse og til opgaven, at værne Guds Kirke mod angreb både inde-og udefra.

Forfatter:

Brevet blev skrevet af Paulus (1:1), og hans forfatterskab er enstemmigt bekræftet af kirkefædrene (Polykarp år 95, Klement år 90, Tertullian år 170, Ireneus år 175).

Siden midten af det 19 årh. er der blevet fremført en teori om, at brevet blev skrevet i det 2 årh. af en af Paulus' disciple. Argumentet var forskelle i stil og indhold i forhold til Paulus' andre breve, og at Apostlenes Gerninger ikke bekræfter en fjerde missionsrejse.

Men forskelle i indhold kan forklares ved de forskellige situationer menighederne var i, da Paulus skrev til dem og forskellen i stil og ordvalg ved hans brug af skiftende sekretærer. Argumenterne er derfor ikke stærke nok til at anfægte NTs og kirkefædrenes entydige anerkendelse af Paulus' forfatterskab.

Tidspunkt:

År 64-65 e.Kr. Paulus' sidste tre breve tilkendegiver, at han blev løsladt fra fængsel i Rom omkring år 63, sådan som han havde håbet (1:3; ApG 28:30; Fil 1:25; Filem v.22).

Han gennemførte derefter en fjerde missionsrejse i det østlige Middelhav, en tur der tog ham til Kreta, Efesos, Kolossæ, Milet, Filippi og Nikopolis, inden han blev forrådt og igen fængslet i Rom, hvor han blev henrettet under Neros forfølgelser omkring årene 67, 68 (1:3; 2 Tim 4:13-14,20; Tit 1:5; 3:12).

Motiv:

Næsten ti år tidligere, havde Paulus advaret lederne i Efesos om faren for at vranglære kunne opstå i deres egen midte (ApG 20:27-32) og under besøget han lige havde aflagt, havde han været nødt til at bortvise falske lærere fra menigheden (1.19-20).

Han skrev derfor dette brev for at opildne Timotheus (1:18; 4:11-16; 6:11-13,20) til fortsat at afvise falske lærere og i deres sted indsætte gudfrygtige ledere, der ville styre menighederne efter Guds vilje (1:3; 3:2,8; 4:6; 6:3-5).

Han gav også retningslinier for menigheds-livet, der kunne fremme både kristen livsførelse og Evangeliets omdømme (3:14).

Bogens opbygning:

1:1-20	Afvisning af vranglære og fastholdelse af evangeliet.
1:1-2	Åbningshilsen.
1:3-11	Afvisning af falsk lære.
1:12-20	Kampen for Evangeliets lære og livsførelse.
2:1-15	Kristne dyder.
2:1-8	Harmonisk effektiv bøn.
2:9-15	Gudsfrygt, gode gerninger og Guds skaberorden.
3:1-16	Kvaliteter der skal kendetegne Kristne ledere.
4:1-16	Falsk lære afsløret og tilbagevist.
4:1-5	Falsk lære afsløret.
4:6-16	Falsk lære bekæmpet.
5:1-6:2	Håndtering af forskellige grupper i Guds familie.
5:1-16	Instruktioner vedrørende omsorg for enker.
5:17-25	Instruktioner vedrørende ældste.
6:1-2	Instruktioner vedrørende slaver.
6:3-24	Advarsler og formaninger i lyset af evigheden.
6:3-24	Rigdommens begrænsninger, farer og muligheder.

Bogens indhold:

Hvordan kirken sejrer under indre trussel.

1Timotheusbrev blev skrevet for at styrke Guds kirke imod forfalskning. Angrebet kom i form af lære og livsførelse der afveg fra apostlenes Evangelium og Guds hensigt, som den var blevet åbenbaret i GT.

Imødegåelse af dette angreb, var rimelig enkel, men dermed ikke let. Det krævede at Kirken, anført af dets ledere, fostrede kristne disciple der forblev hengivne og gudfrygtige efterfølgere af Kristus. Når disse under bøn til Gud adlød Ordet og brugte deres nådegaver, ville Gud kunne bruge Kirken til at udbrede hans Rige i verden.

I. Paulus' hilsen, påbud mod falsk lære og anbefaling af evangeliet.

Efter en indledende hilsen, påbød Paulus Timotheus, at imødegå de falske læreres uroskabende virksomhed. Deres lære byggede på spekulationer, som de søgte at underbygge ved en forkert anvendelse af Loven. Som modsætning skulle Timotheus kæmpe for det Apostolske evangeliums nåderige og trosforvandlende budskab.

II. Grundlæggende kristne kvaliteter.

Foruden at vægte evangeliets forkyndelse, formandede Paulus menighederne til at vægte fælles bøn og underbygge dette med en gudfrygtig livsstil. Bøn var det vigtigste middel, de kristne havde til at påvirke samfundet omkring dem og ro i samfundet var en afgørende faktor for at formidle evangeliet.

De levede i en tid der varslede forfølgelse, for Nero, kejseren i Rom, havde ingen tålmodighed overfor den jødekristne sekt. Derfor var det afgørende hvordan de kristne opførte sig. I stedet for ydre pragt skulle de hellere pryde sig med gudsfrygt og gode gerninger.

De skulle heller ikke overtræde grænserne for Evangeliets frigørelse, og udviske de Gudgivne forskelle mellem mænd og kvinder og deres roller i Guds skaberorden.

III. Udvælgelseskriterier for kristne ledere.

Godt lokalt lederskab i de kristne menigheder var afgørende, hvis kirken skulle overleve og vokse, efter apostlenes død. Hvis de nye ledere skulle have åndelig myndighed til at lede Kirken, var det ikke nok, at de var dygtige og udrustet med Åndens gaver, men de skulle også have de karaktermæssige kvaliteter der kendetegnede Jesus Kristus.

Jesu liv var nøglen til at forstå gudsfrygt og foruden at være samlingspunkt for Guds familie, skulle Kirken også være den bærende søjle for hans åbenbaring og virke i verden.

IV. Advarsel og anvisning om håndtering af falsk lære.

Efter at have advaret om tilstedeværelsen af falske lærere i Efesos, afslørede Paulus, hvordan disse ved at indføre asketisk praksis, som supplement til Jesu frelsesværk, forvrængede selve Evangeliet. Denne askese udtrykte også en foragt for de goder som Gud havde skabt til menneskers glæde.

De falske lærere kunne ikke selv fornemme dette, da de var påvirket af løgneånder, og deres samvittighed var ikke længere følsom overfor Guds sandheder.

Timotheus ville kunne afvise vranglæren, hvis han i stedet nærrede sig ved Guds Ord og efterlevede det i sit liv. Hvis han gjorde det og brugte sin forkyndelses-nåde gave, ville hans lære eje en guddommelig myndighed, der ville opveje hans unge alder og ringe livserfaring.

V. Omtanke og omsorg i menigheden.

Kristne ledere skal vise omtanke, omsorg og renhed overfor alle i den kristne familie. De skulle sikre, at menigheden tog ansvar for de mest sårbare grupper i fællesskabet, så som de enlige enker, der hverken havde en naturlig forsøger eller kunne forsørge sig selv.

Til gengæld forventedes det, at disse ældre ydede en åndelig og pastoral modydelse for denne forsørgelse og havde en livsførelse, der kunne understøtte deres tjeneste. Menighedens ældste, specielt dem der levede af at styre og betjene menigheden med under-visning, skulle både lønnes og beskyttes mod useriøse anklager.

Men kom de til at forsynde sig i deres tjeneste, skulle de også offentligt irettesættes. Derfor var det meget vigtigt, at Timotheus var grundig med at sikre kvaliteten af nye ledere, inden de blev indsat.

På trods af, at det kristne familiebånd totalt havde forvandlet relationerne mellem slaver og slaveejere, var det afgørende for evangeliets omdømme, at kristne slaver fortsat viste deres herrer respekt og god tjeneste, og at herrerne til gengæld behandlede deres slaver godt.

VI. Sidste afsløringer, advarsler og formaninger.

Paulus sidste afsløring af vranglærerne, viste hvordan de med deres kuriøse spidsfindigheder og forkerte vægtning af Bibelens lære, skabte uro i menigheden. De påstod, at velstand var et bevis på Guds velsignelse.

Paulus afviste sammenkoblingen og advarede i stedet om de farer, der opstår, når man begærer rigdom. Han formanede til taknemmelighed, når blot man havde til livets fornødenheder. Han appellerede til Timotheus om at fremstå som et forbillede

for alle, der stred troens gode strid i forventning om Jesu genkomst.

Han opmuntrede rige kristne, til at afvise hovmod og afhængighed af velstand. I stedet skulle de leve for de evige værdier og gavmildt anvende deres rigdom til gode gerninger. Endelig formanede han Timotheus til gøre fremgang i sit kald og afvise, at blive inddraget i de falske læreres værdiløse diskussioner.

Bogens temaer:

1 Timotheusbrev fokuserer på at udruste kirken til at fungere efter Guds hensigter. De store doktrinære temaer som frelsen, Jesu genkomst og etiske retningslinier var allerede kendt af Timotheus, som havde arbejdet sammen med Paulus i over femten år. Derfor nøjedes Paulus, med at opsummere disse i korte teologiske trosbekendelser. Fokus i brevet blev rettet mod de aktuelle praktiske temaer, der var afgørende for kirken, så som udvælgelseskriterier for kirkelige ledere og håndtering af vranglære.

Fordi en kristen leders myndighed, altid er afhængig af vedkommendes karakter, talte Paulus meget mere om deres livsstil, end om hvad de skulle udføre (2:1; 4:16; 6:11).

Guds lære skal afspejles i deres liv og de skal fremstå som eksempler på Kristi efterfølgelse (1:20; 3:13; 4:12).

De skal være stabile kristne, uden væsentlige karakterbrist (3:2) i områder som sex (3:2,12), rusmidler (3:2,8), vrede og stridslyst (3:3; 6:4), pengebegær (3:3; 6:9) og hovmod (3:6). De måtte ikke være nyomvendte og inden de blev indsat, skulle de have været igennem en bedømmelsesperiode (3:6,10; 5:22,24-25).

De skulle derudover have tydelige nådegaver til at udføre deres arbejde (1:18; 4:14) og nyde respekt både indenfor og udenfor kirken (3:2,7). Fordi deres rolle var offentlig skulle de både indsættes og afsættes offentligt (5:20,22).

Falsk lære har udgangspunkt i djævelens oprør mod Gud og er derved et udtryk for gudsbespottelse (1:20). Igennem vildledende åndsmagter påvirker han mennesker med løgn (4:1).

En vranglære begynder oftest, når mennesker sammenblander deres egne og Guds opfattelser (1:4,6) og den udvikler sig, når disse opfattelser ikke stemmes med Bibelens lære (6:3-4a).

Fortsættes der i dette spor, bliver et menneske mere og mere ufølsom i sin samvittighed overfor Guds lære og ånd, og samtidig mere overbevist i sin vildfarelse (4:1; 6:5).

Vranglære der bygger på Bibelen er ekstra farlig, fordi den blander forkerte opfattelser med kristen lære, eller blot vægter Bibelens lære på en ubibelsk måde, og forvrænger derved Guds åbenbaring (1:6-11).

Fordi vranglæren tager udgangspunkt i Bibelen, kan den kamuflere sig som Guds ord og den falske lærer virker overbevisende, fordi han selv er helt igennem vildledt. Han kan eller vil ikke indse vildfarelsen og opdager ikke sit hykleri, når han fx lægger stor vægt på lovens krav, uden selv at leve op til det, han kræver af andre (1:6-7; 4:2; 6:4-5).

Den vranglære, der kom til udtryk i Efesos, lignede den, Paulus havde bekæmpet i Kolossæ, og var begyndelsesstadiet til det, der i det 2 årh. udviklede sig til gnosticisme. Læren havde en jødisk klædedragt og lagde vægt på asketiske handlinger og hemmelig åndelig kundskab, som de midler mennesker skulle bruge for at finde forligelse med Gud (1:3-7; 4:3; 6:20).

Dybest set er det kun Gud, der kan overbevise om hvad der er sandt og hvad der falsk, men han har valgt at bruge bibelforkyndere som formidlere i dette arbejde. I sin nåde har Gud åbenbaret sin vilje på en objektiv måde igennem Bibelen og ved Helligånden gør han budskabet aktuelt og levende i den troendes sind og ånd (1:10; 4:1; 6:3).

Hvis en kristen skal være rodfæstet i sin tro, er det ikke nok, blot at have en levende tro på Gud. Han skal også forstå og være overbevist om den kristne lære og det opnås igennem oplæring (4:6).

Gud har udrustet nogle med nådegaver til at formidle den bibelske åbenbaring, men bibel-læreren skal også selv gøre en indsats for at forstå budskabet og formidle det, så andre kan blive opbygget (4:10-16; 5:17; 6:2c,3). Målet er ikke kun at formidle korrekt teologi, men at formidle Bibelens lære så det fører til et gudfrygtigt forhold til Gud (3:16; 4:7-8,13; 6:3-6, 11,13b).

Selvom bibel-læreren er sat til at imødegå vranglære, kommer der et punkt, hvor diskussioner bliver så frugtesløse, at han må trække sig og overlade den vildfarne til sin egen skæbne (6:20-21).

Baggrundsinformation:

Apostel/evangelist: (fx Paulus, 1:1,12; 2:7) Hans kald var at plante nye menigheder og at vejlede og støtte dem i deres udvikling. Den kristne fuldtidsarbejder: (fx Timotheus, 4:6) Han var udsendt af apostelen til at vejlede og koordinere op til flere menigheder, og fungerede som en form for besøgende ældste.

Ældste/tilsynsmand:

Begge ord refererer til den samme menigheds-funktion (Apg 20:17,28). Ældste (presbuteros) udtrykte åndelig livserfaring og modenhed, også selvom vedkommende havde en relativ ung alder (4:12).

Tilsynsmand (episkopos) beskrev funktionen de udførte. Tjenesten fokuserede primært på at tage ansvar for og lede kirkens åndelige liv. De havde ansvaret for at menighedens lære var sand og sund og for at styre kirken efter Guds vilje (3:4-5; 5:17; ApG 20:28-31).

I denne gruppe kunne der være nogle, der var specielt udrustede til forkyndelse, og som blev støttet økonomisk (4:13; 5:17-18; Ef 4:11).

For at de kunne fungere i deres tjeneste, var det vigtigt, at deres ledelse blev anerkendt og samtidig beskyttet mod useriøse anklager (5:17,19).

Ældstefunktionen i NT var altid i en gruppesammenhæng (4:14; ApG 15:4; 20:17) af ligestillede mænd (2:12; 3:2).

Deres hyrderolle havde forbillede i familiefaderen og gennem denne rolle i hjemmene fik de oplæring og kvalifikationer til tjenesten i menigheden (3:4,15; 5:1-2).

Menighedstjenere:

(Diakonos). Denne tjeneste støttede de ældste i ledelsen, men med fokus på menighedens praktiske gøremål (ApG 6:2-6). Der var både mandlige og kvindelige menighedstjenere (3:11; Rom 16:1).

Enker:

Var en speciel gruppe af familieløse enker, der blev støttet økonomisk af menigheden. På grund af deres forbilledlige karakter blev de brugt til at tjene i menigheden (5:5-6,9-10,16).

Både Jesus og Paulus understregede kønnenes ligestilling overfor Gud (Joh 4:21-25; Gal 3: 28) og udtalelserne i kap.2:11-15 skal modereres af andre Bibelske udtalelser (fx 1 Kor 11:5; Fil 4: 1-2).

Da Paulus skrev dette, har han også været optaget af den situation der herskede i Efesos. Dog kan disse faktorer ikke bruges til at tilsidesætte den tidløse og universelle begrundelse han giver for sin udtalelse. Bibelen understreger at der er en indbyrdes afhængighed, men samtidig en klar forskel mellem kønnene og en af disse forskelle er, at Gud har pålagt mænd, at tage ansvaret for ledelsen i hjemmet og i kirken (Ef 5:21-33).

Bogens sammenhæng med resten af Bibelen:

1 Tim og Titus' brev dækker meget af det samme stof. Det tyder på, at de blev skrevet kort efter hinanden i de sidste år af Paulus' liv, da han var ved at overdrage ansvaret for menighederne til den næste generation af kristne ledere.

Sammen med 2 Tim afsluttede disse tre breve Paulus' korrespondance. Apostlenes opgave havde været at formulere tros læren, og nu skulle læren til at stå imod tidens storm, ikke kun fra alternative religioner og filosofier udenfor Kirken, men også fra undergravende forfalskninger indefra dens egne rækker.

Guds frelsesplan bliver beskrevet i Evangeliet (1:11). Den bygger på nåde og gennemføres ved Kristi stedfortrædende offer (1:13-16; 2:5; 3:16). Frelsen er en begivenhed, der skete i fortiden (1:12-16), en proces der fortsætter i nutiden (4:15-16) og noget der fuldendes i fremtiden (6:14-15).

Den udløses ved tro som fører den troende til hengen efterfølgelse af Jesus i liv og lære (1:5-6). Gud har grebet ind i verden på denne måde, fordi han ønsker at alle mennesker skal frelses (2:3-5; 4:10).

At Gud er Frelser og ønsker at alle skal frelses betyder dog ikke, at alle mennesker bliver frelst (5:6b, 15; 6:10). Hvert menneske skal selv, med sin egen viljes-beslutning tage stilling til sit forhold til Jesus

Kristus og dette sker hverken automatisk eller under tvang fra Gud (4:15-16; 6:19).

For Paulus var Evangeliet verdens vigtigste budskab og han var villig til både at slide sig selv op og kalde andre til det (4:10; 6:12). Derfor skal verdens-mission altid være Kirkens dagsorden.

Jesus Kristus er opfyldelsen af alt hvad Gud havde varslet i GT og hans komme var derfor vendepunktet i universets historie (2:5). Han blev den ventede løsesum, der kunne betale for menneskers skyld (2:6; 2 Mos 30:12; Es 53:10). Helligånden godtgjorde at Jesus var Guds Søn, igennem hans under-visning, undergerninger og opstandelse (5:19).

Jesus er mere end et menneske:

Jesus er ophøjet på niveau med Faderen, men samtidig helt igennem et menneske (1:2; 3:16). Han er mellemmanden, der skaber forbindelsen mellem Gud og mennesker (2:5).

Helligånden er mere end Guds kraft:

Han er en person, der selv taler (4:1). Fader, Søn og Helligånd: Der er kun én Gud (1:17; 2:5). Han er kongernes Konge og herrernes Herre (6:15), den levende, udødelige, livgivende Gud (4:10; 6:13-14).

Bogens mest kendte afsnit:

2:1-7 Bøn for alle mennesker, specielt samfundets ledere.

3:1-13 Kravene til kristne ledere.

3:16 Guds frygtens hemmelighed, Herren Jesus Kristus.

4:6-16 Den kristne forkynders kald.

6:6-10,17-19 Rigdommens begrænsninger og muligheder.